

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.20.656/2022/7.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke
Dr. Magosi Szilvia előadó bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró
Dr. Parlagi Mátyás bíró

A felperes: Felperes1

A felperes képviselője:

Dr. Tompáné dr. Szalay Katalin ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Szombati Zsuzsanna ügyvéd I-III. rendűért

A per tárgya: elszámolási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 1.Gf.40.100/2021/18.

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Székesfehérvári Járásbíróság 9.G.40.061/2020/20.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet részben – a perköltségre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítélet II. és III. rendű alpereseket marasztaló rendelkezéseit megváltoztatja és velük szemben a keresetet teljes egészében elutasítja. A II. és III. rendű alpereseket a perköltség megfizetése alól mentesíti. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 617.188 (hatszáztizenhétezer-száznyolcvannyolc) forint, a III. rendű alperesnek 277.680 (kétszázhetvenhétezer-hatszáznyolcvan) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 54.672 (ötvennégyezer-hatszázhetvenkét) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 60.261 (hatvanezer-kétszázhatvanegy) forint, a III. rendű alperesnek 179.029 (százhetvenkilencezer-huszonkilenc) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 2012. november 19-én létrejött „termeltetési és bér munka szerződéshez” megnevezésű megállapodás szerint az alperesek megbízást adtak a felperesnek a tulajdonukat képező meghatározott termőterületek mezőgazdasági munkáinak elvégzésére, illetve e területeken megtermelt mezőgazdasági termény termesztéséhez szükséges input anyagok finanszírozására.

[2] A felperes mint integrátor 2012. november 20-án az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű alperessel termeltetési és integrációs szerződéseket kötött. A szerződésekben az alperesek mint termelők arra vállaltak kötelezettséget, hogy meghatározott földterületeken, meghatározott minőségi feltételeknek megfelelő kukoricát termelnek a felperes részére; igénybe veszik az általa biztosított termelés elősegítését célzó szolgáltatásokat és anyagokat. A felperes vállalta, hogy az alperesek által megtermelt, a szerződésben meghatározott minőséget elérő terményt átveszi, annak ellenértékét kifizeti és biztosítja a termeléshez szükséges szolgáltatásokat, valamint anyagokat.

[3] A szerződésekben a felek meghatározták a fizetés idejét és módját. A felperes az alperesek által kiállított számla vagy felvásárlási jegy ellenértékét az általa nyújtott szolgáltatások ellenértékének a szerződésben meghatározottak szerinti beszámítása mellett volt köteles megfizetni.

[4] A termelés finanszírozásának rendjét szabályozó szerződési feltételek értelmében a felperes vállalta, hogy az alperesek termeléséhez szükséges forgóeszközöket részben megfinanszírozza, amelynek keretében igényeik szerint input anyagokat (vetőmag, műtrágya, növényvédőszer stb.) biztosít vagy közvetít, amelyek ellenértékét az alperesek csak később kötelesek megfizetni. Az alperesek tudomásul vették, hogy az általuk ténylegesen igénybe vett anyagokra és szolgáltatásra eső költséget (kamat) kötelesek megtéríteni.

[5] A felek a szerződésben a felperes által nyújtott finanszírozás összege, annak kamatai és költsége elszámolása körében úgy állapodtak meg, hogy a felperes az input anyagok átadásának napjával kereskedelmi számlát bocsát ki az alperesek felé azzal, hogy a számla fizetési határideje 2013. november 31. napja. A felek az alperesek szerződésszerű teljesítését követő 10. munkanapon belül elszámolnak egymással, amelynek keretében a felperes érvényesíti az általa ténylegesen nyújtott finanszírozás tőkeösszegét, annak kamatait, valamint a költségeket. Az alperesek az általuk leszállított termény vételáráról kereskedelmi számlát állítanak ki a felperes felé. A felperes jogosult a termény vételárába beszámítani az

által a folyósított finanszírozás összegét, valamint annak szerződés szerinti kamatát és valamennyi költségét, amelyről – az alperesek aláírása nélkül is érvényes – kompenzációs levelet állít ki. A felek a végelszámolást követően fennmaradó tartozásukat a végelszámolást követő 15 banki napon belül kötelesek megfizetni.

[6] A szerződés ellenértékét meghatározó 5. pont tartalmazta, hogy a felek az egyes minőségi paramétereknek megfelelő termény vételárát az aratás megkezdéséig a felperes által közölt árak alapján külön, írásba foglalt megállapodásukkal állapítják meg. Megállapodás hiányában a felperes által fizetendő ár a Budapesti Értéktőzsde áruszekciójában 2013. év júniusban augusztusra, az egyes minőségi paramétereknek megfelelő kukoricára kötött határidős ügyletek napi elszámoló árainak számtani átlagára -15% + áfa/vagy kompenzációs felár. Kompenzációs felár a szerződés szerint az alperesek közül csak az I. rendű alperes volt jogosult.

[7] A vételárról külön megállapodás (adásvételi szerződés) írásban kizárólag a felperes és az I. rendű alperes között jött létre 2013 májusában. E szerint az I. rendű alperes 90 tonna $\pm$ 5% mennyiségben meghatározott, 2013. évi termésű kukoricát adott el 45.000 forint + áfa vagy kompenzációs felár/tonna áron a felperesnek. Az adásvételi szerződés alapján az I. rendű alperes 2.000.000 forint vételárelőleget vett át a felperestől havi 1% ügyleti kamatteher mellett, amelynek visszafizetésére a termény vételárának kiegyenlítésekor vállalt kötelezettséget.

[8] A termeltetési és integrációs szerződésekkel érintett területeken betakarított, a felpereshez beszállított termény mérlegelése során nem különítették el, hogy a termény melyik alperes területéről való.

[9] Az I. rendű alperes 11,15 ha, a II. rendű alperes 27,67 ha, a III. rendű alperes 32,81 ha termőterületéről a felpereshez beszállított kukorica teljes – elszámolható – mennyisége 345,522 tonna volt.

[10] Az I. rendű alperes 4.562.820 forint, a II. rendű alperes 2.850.120 forint, a III. rendű alperes 7.292.460 forint vételárról állított ki számlát a felperesnek. A felek között a közös elszámolás nem történt meg. A felperes a 2015. július 15-én kelt elszámolásban az I. rendű alperes elszámolás után fennmaradó tartozását 4.675.406 forintban, a II. rendű alperesét 3.384.234 forintban, a III. rendű alperesét 1.469.163 forintban mutatta ki.

[11] A II. és III. rendű alperesek a felperessel szembeni vételár követelésüket a 2022. február 25-én létrejött engedményezési szerződéssel átruházták az I. rendű alperesre.

A kereset és az azzal kapcsolatos védekezés

[12] A felperes keresetet terjesztett elő az alperesek ellen a 2015. július 15-i elszámolásában kimutatott tartozás és járuléakai megfizetése iránt. A másodfokú eljárás során előterjesztett 2022. február 22-i Pf.14. sorszámú beadványában újra számolta a követelését. Az I. rendű alperes esetében 11,15 ha, a II. rendű alperes esetében 27,67 ha, a III. rendű alperes esetében 32,81 ha földterületet vett figyelembe, amelyre tekintettel az I. rendű alperes 15%, a II. rendű alperes 39%, a III. rendű alperes 46% arányban volt részesíthető a beszállított kukorica vételárából. A felperes az új elszámolásnak megfelelően módosított keresetében az I. rendű alperest 4.067.839 forint, a II. rendű alperest 421.458 forint, a III. rendű alperest 1.930.124 forint, valamint ezen összegek után járó törvényes késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni. Nem vitatta, hogy a termeltetési és integrációs szerződések 5. pontjában rögzített termény-vételár az irányadó az alperesek által beszállított 90 tonnát meghaladó mennyiségre azzal, hogy az I. rendű alperes esetében kompenzációs felárral, a II. és III. rendű alperesek esetében áfa tartalommal együtt kell elszámolni a vételárat.

[13] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I. rendű alperes kompenzációs felár, jövedéki adó visszatérítés, vetőmag túlszámlázás címén, a II. és III.

rendű alperes terményvétélár különbözet, jövedéki adó visszatérítés és vetőmag túlszámlázás címén beszámítási kifogást terjesztett elő. A másodfokú eljárásban az alperesek a 2022. február 15-i beadványukban elszámolást csatoltak, amely szerint az I. rendű alperesnek a felperes irányába 1.502.413 forint tartozása áll fenn, míg a II. rendű alperesnek 659.173 forint, a III. rendű alperesnek 2.363.321 forint követelése van a felperessel szemben. Az alperesek a közöttük 2022. február 25-én létrejött engedményezési szerződés alapján arra hivatkoztak, hogy a II. és a III. rendű alperesek a felperessel szembeni követelésüket átruházták az I. rendű alperesre.

[14] A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte.

Az első- és a másodfokú ítélet

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű alperest 4.215.915 forint, a II. rendű alperest 3.355.003 forint, a III. rendű alperest 1.432.239 forint tőke és járulékai megfizetésére kötelezte; ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[16] Indokolásában a termeltetési és integrációs szerződések alapján leszállítani vállalt összes terménymennyiséget 481 tonnában állapította meg. Az elszámolható 354,522 tonna terménymennyiségből az egyes alperesekre eső mennyiséget a földterületeik (I. rendű alperes 11 ha, II. rendű alperes 29,13 ha, a III. rendű alperes 36,4 ha) arányában (14%, 38%, 48%) határozta meg. Tényként vette figyelembe, hogy az alperesek és a felperes között két adásvételi szerződés jött létre, az egyik 90 tonna $\pm$ 5% kukorica eladásáról 45.000 forint + áfa vagy kompenzációs felár/tonna áron, a másikat 400 tonna $\pm$ 5% kukorica eladásáról 42.000 forint + áfa vagy kompenzációs felár/tonna áron. A felperes elszámolásában kimutatott vételárnál 76.524 forinttal többet (összesen 14.781.924 forintot) állapított meg az alperesek javára, amit területarányosan osztott szét közöttük. A követeléseiket ezt meghaladóan alaptalannak ítélte. Megállapította, hogy az alperesek adósok maradtak 5.689.320 forint értékű kukoricával, amely a felperesnél a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 246. § (2) bekezdése alapján érvényesíthető kárként jelentkezett. Az I. rendű alperes terhére 796.320 forint kötbérfizetési kötelezettséget vett figyelembe. Az elszámolás eredményeként az alpereseket a Ptk. 417. § (1) bekezdése alapján marasztalta.

[17] Az I., II., III. rendű alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében részben megváltoztatta és az I. rendű alperes marasztalását 1.721.968 forintra és járulékaira, a II. rendű alperes marasztalását 421.458 forintra és járulékaira leszállította; ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[18] A jogerős ítélet indokolásában a felek jogviszonyából eredő egyes igények elszámolását bírálta felül. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egyebek mellett úgy pontosította, hogy csak a 90 tonnás adásvételi szerződés jött létre és annak a felperes, valamint az I. rendű alperes az alanya. A beszállított terménymennyiséget az elsőfokú bírósággal egyezően 345,522 tonnában állapította meg. Figyelembe vette, hogy a felek között az elszámolás kapcsán nem volt vitás, hogy ebből a mennyiségből 90 tonnát területarányosan valamennyi alperes vonatkozásában az adásvételi szerződésben kikötött vételáron kell elszámolni. Helyesnek fogadta el a felperes Pf.14. sorszámú beadványában a tényleges földterületmérték alapján meghatározott arányokat. Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben úgy ítélte, hogy az I. rendű alperes esetében a vételárat kompenzációs felárral növelt összegben kell megállapítani.

[19] A jogerős ítélet [54]-[55] bekezdésében az I. rendű alperes részére járó vételárat az adásvételi szerződésben kikötött áron elszámolandó 90 tonna termény mennyiség 15%-a (13,5 tonna) után 607.500 forint + 12% kompenzációs felár, összesen 680.400 forintban, a fennmaradt beszállított mennyiségből (345,522-13,5=333,022 tonna) rá eső 15% után pedig a

BÉT árfolyamon, 48.222 forint/tonna egységáron 2.401.614 forintban állapította meg. Az [55] bekezdésben rögzítette, hogy az utóbbihoz járul az I. rendű alperest megillető 12%-os mértékű kompenzációs felár, amely együttesen 2.090.059 forintot tesz ki. Számításai szerint az I. rendű alperes összesen 680.400 forint + 2.090.059 forint, azaz 2.750.459 forint vételárra jogosult {jogerős ítélet [56] bekezdés}.

[20] A II. rendű alperes esetében a jogerős ítélet [64]-[65] bekezdésében területarányosan 46%-kal számolta az adásvételi szerződésben kikötött egységáron a vételárat, és annak összegét áfával együtt 2.366.010 forintban határozta meg. Az ezt meghaladóan beszállított termény mennyiség (255,522 tonna) 46%-át (117,5 tonna) számolta el a javára a BÉT árfolyamon (48.222 forint/tonna), és áfával együtt 7.198.384 forint vételárat állapított meg. Számításai szerint a II. rendű alperest így összesen 9.564.394 forint vételár illette meg {jogerős ítélet [66] bekezdés}.

[21] A III. rendű alperes vonatkozásában a jogerős ítélet [67]-[68] bekezdésében az adásvételi szerződés szerinti vételáron a terménymennyiséget területarányosan 39%-kal (35,1 tonna) számolta és áfával együtt 2.005.965 forint vételárat állapított meg. A fennmaradó 255.512 tonna termény mennyiség 39%-a után (99,65 tonna) a BÉT árfolyam + áfa figyelembevételével 6.102.739 forint vételárat számolt el. A jogerős ítélet [69] bekezdésében rögzítette, hogy a „II. rendű alperes” javára elszámolható teljes vételár 8.108.704 forint.

[22] A másodfokú bíróság a vételárköveteléssel szembe állította a felperes követeléseit [az I. rendű alperes részére nyújtott 2.000.000 forint vételárelőleg (kölcsön), a felhasznált input anyagok és az elvégzett saját, illetve alvállalkozói szolgáltatások értéke].

[23] Az input anyagok költségét illetően egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperesek nem bizonyították a túlszámlázást, ezért valósnak fogadta el a felperes által leszámolt vegyszer, vetőmag és egyéb anyag költséget. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a felperest megilleti az érvényesített saját, illetve alvállalkozói szolgáltatási díj. Az I. rendű alperessel szemben a 2.000.000 forint terményvétélár-előleg után támasztott ügyleti kamatkövetelés kivételével megalapozottnak ítélte a felperes ügyleti és késedelmi kamatigényét. A kötbérigényt nem tartotta alaposnak. Az alperesek beszámítási kifogását illetően az elsőfokú bírósággal egyezően az volt a jogi álláspontja, hogy a jövedéki adó visszatérítésével kapcsolatos igény alaptalan.

[24] A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel a felperes és az I. rendű alperes közötti elszámolást a jogerős ítélet [99] bekezdésében részletezte. Az I. rendű alperes felperes felé fennálló tartozását összesen 4.472.428 forintban állapította meg (terményvétélár-előleg, költségek, ügyleti kamat). A 2.750.459 forint vételárkövetelését ezzel egybeszámítva a tartozását 1.721.968 forintban határozta meg.

[25] A jogerős ítélet indokolásának [100] bekezdésében P.J. „II. rendű alperes” követelését és tartozását állította szembe. A javára 8.108.704 forint összegű árbevételt vett figyelembe, a részletezett összes tartozásának összegét pedig 6.685.604 forintban határozta meg. A két összeg összeszámítása alapján 1.423.100 forint tartozást állapított meg. Figyelemmel volt ugyanakkor arra is, hogy a felperes keresetében csak 421.458 forint megfizetését kérte.

[26] A jogerős ítélet indokolásának [101] bekezdésében az I.A. Kft. „III. rendű alperes” vonatkozásában részletezett elszámolás szerint az alperes javára 9.564.394 forint árbevételt számolt el, a tartozását pedig összesen 7.470.081 forintban határozta meg. A kettő összeszámítása után az alperes oldalán 2.094.313 forint összegű tartozás mutatkozik. Utalt arra, hogy ehhez képest az elsőfokú bíróság mindössze 1.432.239 forint megfizetésére kötelezte.

[27] A másodfokú bíróság mindezekre tekintettel azt állapította meg, hogy a perbeli engedményezésnek nincs kihatása az alperesek marasztalására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[28] Az I., II., III. rendű alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító határozat hozatalát kérték. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 417. § (1) bekezdésében és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[29] A tényállást illetően rámutattak arra, hogy az I. rendű alperes kompenzációs felárra jogosult, amellyel a termény vételárát nem csökkenteni, hanem növelni kell, ezért a vételár összege 2.689.807 forint. Az I. rendű alperes ennek megfelelően összesen 3.370.207 vételárra jogosult. Ebből levonva 4.472.428 forint költséget, a tartozása a másodfokú bíróság által megállapított 1.721.968 forint helyett 1.102.221 forint.

[30] Az alperesek szerint a másodfokú bíróság a jogerős ítélet [64]-[66] bekezdéseiben, [67]-[69] bekezdéseiben, valamint a [100]-[101] bekezdéseiben felcserélte a II. és III. rendű alpereseket, ezért tévesen azt állapította meg, hogy a II. rendű alperes vonatkozásában területarányosan 46%-kal, a III. rendű alperes esetében pedig 39%-kal kell elszámolni a beszállított termény mennyiségét. A tényállás szerint a II. rendű alperes javára elszámolható mennyiség vételára 8.108.704 forint, a III. rendű alperes esetében pedig 9.564.394 forint.

[31] A 8.108.704 forint összegű bevételéből levonva az öt terhelő költségeket (összesen 7.470.081 forintot), a II. rendű alperesnek nem tartozása, hanem 638.623 forint követelése áll fenn. A III. rendű alperes sem tartozik, mert a 9.564.394 forint összegű bevételéből a költségeire 6.685.604 forintot levonva 2.878.790 forint követelése van. A jogerős ítélet [100] és [101] bekezdéseiben a másodfokú bíróság egyébként is tévesen állapított meg tartozást, mivel az elszámolt követelések és tartozások figyelembevételével is meghaladja a vételárkövetelés összege a tartozások összegét.

[32] A perben a II. és III. rendű alperesek a felperessel szemben beszámítható teljes követelésüket az I. rendű alperesre engedményezték. Az I. rendű alperes ezzel jogosulttá vált arra, hogy az átruházott követelések – elsődlegesen a III. rendű alperes, másodlagosan a II. rendű alperes követelése – összegével csökkentse a tartozását.

[33] Az I., II. és III. rendű alperesek a felülvizsgálati kérelem jogi érvelése körében előadták: a jogerős ítélet [54] bekezdésében a másodfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes 12%-os mértékű kompenzációs felárra jogosult, ennek ellenére a jogerős ítélet [55] bekezdésében az öt megillető vételárból a kompenzációs felárat levonta. Az ítéleti tényállás szerint a II. rendű alperes javára területarányosan a beszállított terménymennyiség 39%-a, a III. rendű alperes javára 46%-a számolható el. A másodfokú bíróság a jogerős ítélet [64]-[66] bekezdéseiben, [67]-[69] bekezdéseiben, valamint a [100]-[101] bekezdéseiben iratellenesen, a II. rendű alperes vonatkozásában 46%-kal, a III. rendű alperes esetében 39%-kal számolta ki a területarányosan beszállított terménymennyiséget, és az ennek alapján tévesen megállapított terményvételárakból vonta le az őket terhelő költségeket. A beszállított terménymennyiségek értéke mindkét alperes esetében a téves számítás szerint is meghaladja a felperes által kiállított számlák alapján fennálló tartozást. A jogerős ítéletben a másodfokú bíróság a különbözeti összegeket tévesen nem a felperessel szemben fennálló követelésként, hanem az alperesek tartozásaként állapította meg.

[34] Az előbbiekből következően a jogerős ítélet [102] bekezdésének az a megállapítása is téves, hogy az alperesek közötti perbeli engedményezésnek nincs kihatása a marasztalásra. A másodfokú bíróság álláspontjával ellentétben a II. rendű alperesnek 638.623 forint, a III. rendű alperesnek 2.878.780 forint beszámítható követelése áll fenn a felperessel szemben. Az I. rendű alperesnek ezért az engedményezés folytán megszűnik a felperessel szemben megállapított 1.102.221 forint összegű tartozása.

[35] A másodfokú bíróság akkor járt volna el helyesen a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján, ha az elszámolást az ítéleti tényállásban foglaltak szerint végzi el, és ennek eredményeként a keresetet teljes egészében elutasítja.

[36] A Kúria a Pfv.6. sorszámú végzésével hivatalból elutasította a felperes Pfv.3. sorszámú csatlakozó felülvizsgálati kérelmét.

[37] A felperes felülvizsgálati ellenkérelemként figyelembe vehető nyilatkozata szerint az alperesek által beszállított teljes terménymennyiségből (345,522 tonna) 255,522 tonnát kell 48.222 forint/tonna egységáron elszámolni. A kompenzációs felárral a vételárat növelni kell. Az I. rendű alperes által beszállított termény ára ennek megfelelően 2.750.059 forint. Az őt terhelő 4.472.428 forint költséget figyelembevéve a tartozása 1.721.969 forint. A II. rendű alperes esetében 35,1 tonna terményt 45.000 forint/tonna, 99,6535 tonnát 48.222 forint/tonna egységáron kell elszámolni, ezért 6.358.006 forint vételár illeti meg. Ez az ár fordított áfás. A másodfokú bíróság által 7.470.081 forintban kimutatott tartozására figyelemmel a II. rendű alperes fizetési kötelezettsége 1.085.075 forint. A III. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú ítélet fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, így őt 1.432.239 forint összegű fizetési kötelezettség terheli. Az engedményezés kizárólag a II. rendű alperes követelését érinti, amely 845.416 forint. Ez a követelés csökkenti az I. rendű alperes tartozását, aki így 876.555 forinttal tartozik.

A Kúria döntése és jogi indokai

[38] A Pp. 270. § (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. Az alperesek a rendkívüli perorvoslatukat megalapozó jogsértést abban határozták meg, hogy a Ptk. 417. § (1) bekezdésen alapuló jogviszonyukból eredő igények elszámolásának jogerős ítéletben megállapított eredménye nem tényyszerű [Pp. 272. § (2) bekezdés].

[39] Ha a jogviszonyból eredő igények elszámolásának eredménye nem tényyszerű, ez a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozással a felülvizsgálati kérelemben vitatható. A Kúria ilyen esetben azt értékeli, hogy a bizonyított történeti tényekből levont további (jogi) tényre való következtetés a logika szabályainak megfelel-e, okszerű-e, valamint helyes számításon alapul-e. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelem alapján a Pp. 275. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően eljárva a másodfokú bíróság elszámolását vizsgálta.

[40] A másodfokú bíróság a jogerős ítélet [54]-[55] bekezdéseiben az I. rendű alperes részére valóban nem a tényadatoknak megfelelő terménymennyiséget számolt el a BÉT árfolyamon, azaz 48.222 forint/tonna egységáron. A teljes elszámolható terménymennyiségből a termeltetési és integrációs szerződés 5. pontjában foglaltak alapján 255,522 (345,522-90) tonna fizetendő ezen az egységáron. Területarányosan ebből a terménymennyiségből az I. rendű alperesre eső rész (15%) 38,3283 tonna. A kompenzációs felárat a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben a másodfokú bíróság is a vételárat növelő tényezőnek tekintette. A 48.222 forint/tonna egységáron fizetendő vételár összege 1.848.267 (38,3283x48.222) forint+12% kompenzációs felár, összesen 2.070.059 forint. A 45.000 forint/tonna egységáron fizetendő, kompenzációs felárral növelt – a jogerős ítéletben helyesen megállapított – vételár-rész 680.400 forint. Az I. rendű alperest megillető vételár teljes összegét (680.400+2.070.059=2.750.459) a jogerős ítélet helyesen tartalmazza. Az I. rendű alperesnek a perbeli szerződés alapján elszámolandó tartozása – általa sem vitatottan – 4.472.428 forint. Helytálló ezért az a megállapítás, hogy az elszámolás eredményeként {jogerős ítélet [99] bekezdés} az I. rendű alperes tartozik a felperesnek 1.721.968 forinttal.

[41] A felülvizsgálati kérelemben az II. és III. rendű alperesek alappal kifogásolták az általuk beszállított terménymennyiség megállapítását, ugyanis a teljes beszállított – elszámolható – mennyiség (345,522 tonna) 39%-a a II. rendű alperesé, 46%-a a III. rendű

alperesé. A II. rendű alperest a 45.000 forint/tonna egységaron eladott 90 tonnából 35,1 tonna, a BÉT árfolyamon (48.222 forint/tonna egységaron) fizetendő terménymennyiségből pedig 99,6535 tonna termény vételára illeti meg. A másodfokú bíróság a termeltetési és integrációs szerződésben foglaltakra tekintettel a vételárát áfával növelt összegben állapította meg. A felülvizsgálati eljárásban irányadó volt a jogerős ítélet áfára vonatkozó tényállása, a felperes ugyanis nem élt felülvizsgálattal, csatlakozó felülvizsgálati kérelme pedig nem volt alkalmas az érdemi elbírálásra. A ténylegesen beszállított terménymennyiség után a II. rendű alperest 45.000 forint/tonna egységaron 1.579.500 forint + áfa, összesen 2.005.965 forint, 48.222 forint/tonna egységaron 4.805.491 forint + áfa, összesen 6.102.973 forint, mindösszesen 8.108.938 forint vételár illeti meg. A III. rendű alperes a beszállított – elszámolható – terménymennyiség 46%-ának vételárára jogosult. A 45.000 forint/tonna egységaron fizetendő terménye 41,4 tonna (90 tonna 46%-a), a BÉT árfolyamon (48.222 forint/tonna) fizetendő 117,5401 tonna (255,522 tonna 46%-a). A beszállított termény után öt megillető vételár 1.863.000 forint + áfa, összesen 2.366.010 forint, valamint 5.668.018,7 forint + áfa, összesen 7.198.384 forint, mindösszesen 9.564.394 forint.

[42] A jogerős ítélet [101] bekezdésében a másodfokú bíróság a II. rendű alperes (tévesen III. rendű alperes) felperes felé fennálló tartozását állapította meg 7.470.081 forintban. A II. rendű alperes 8.108.938 forint összegű vételár követelését ezzel az összeggel csökkentve a javára 638.857 forint követelés mutatkozik, elletétben a jogerős ítéletben megállapított tartozással. A jogerős ítélet [100] bekezdésében megállapított 6.685.604 forint tartozás a III. rendű alperes (tévesen II. rendű alperes) tartozása. Azt levonva a 9.564.394 forint összegű követeléséből, 2.878.790 forint összegű követelése marad fenn, ellentétben a jogerős ítéletben megállapított tartozással.

[43] A végelszámolás helyes eredménye mindezekre tekintettel az, hogy az I. rendű alperes tartozik a felperesnek 1.721.968 forinttal, míg a felperessel szemben a II. rendű alperesnek 638.857 forint, a III. rendű alperesnek 2.878.790 forint követelése áll fenn.

[44] Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben hivatkoztak ugyan arra, hogy a II. és III. rendű alperesek a követelésüket az I. rendű alperesre engedményezték, de erre és e jogi tény joghatására vonatkozó anyagi jogi jogszabályi rendelkezést (Ptk. 328. §, 329. §) nem hívtak fel, ezért e körben az érvelésüket a Kúria érdemben nem vizsgálhatta [Pp. 272. § (2) bekezdés].

[45] A perbeli jogviszonyból eredő igények elszámolásának eredményeként azt állapította meg, hogy a II. és III. rendű alperesek nem tartoznak a felperesnek, így velük szemben a kereset alaptalan, míg az I. rendű alperesnek tartozása áll fenn, amelynek összepszerűségét helyesen tartalmazza a jogerős ítélet.

[46] A jogerős ítélet az I. rendű alperes vonatkozásában nem jogszabálysértő, a II. és III. rendű alperesek vonatkozásában azonban sérti a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat. A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezte, és a jogszabályoknak megfelelő, a II. és III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett keresetet teljes egészében elutasító határozatot hozott, míg az I. rendű alperes vonatkozásában hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet.

[47] A döntése a II. és III. rendű alperesek vonatkozásában az első- és másodfokú perköltségre is kihatással van. A felperes pervesztessége folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a fellebbezési illetékből, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pontja, (4), (5) bekezdése szerint megállapított összegű ügyvédi munkadíjból, továbbá a szakértői díjelőlegből álló perköltségüket. A Kúria a II. rendű alperes együttes első- és másodfokú perköltségét 617.188 forintban (268.399 forint fellebbezési illeték, 48.800 forint szakértői díjelőleg, 253.818 + 46.171 forint ügyvédi munkadíj), a III. rendű alperesért 277.680 forintban (117.533 forint

fellebbezési illeték, 21.600 forint szakértői díjelőleg, 110.187 + 28.360 forint ügyvédi munkadíj) állapította meg.

Záró rész

[48] A II. és III. rendű alperesek felülvizsgálati kérelme eredményre vezetett, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest a II. rendű alperes javára 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illetékből és az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése szerint megállapított 10.261 forint ügyvédi munkadíjból álló, összesen 60.221 forint, a III. rendű alperes javára 143.224 forint illetékből és az IM rendelet előbbiekben hivatkozott rendelkezései szerint megállapított 35.806 forint ügyvédi munkadíjból álló, összesen 179.029 forint felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére kötelezte. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján ő köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíjból álló 54.672 forint összegű felülvizsgálati eljárási költségét. A Kúria a felperest képviselő ügyvéd munkadíját az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése szerint állapította meg.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró